

Anvisning för revisorsrapport om social- och hälsovårdsministeriets statsunderstödsobjekt

Innehåll

1	Bakgrund	2
2	Tillämpningsområde.....	2
3	Oberoende och god revisionssed.....	2
4	Revisionsmaterial.....	3
5	Utförande och rapportering av revision	3
6	Revisorsrapport om användning av statsunderstöd.....	4
6.1	Budgetjämförelse	4
6.2	Projekt- och verksamhetsspecifik bokföring	4
6.3	Intäkterna och kostnaderna i årsredovisningen ska motsvara bokföringen.....	4
6.4	Organisering av arbetstidsuppföljning	5
6.5	Lönernas motsvarighet med arbetsavtal och pensions- och lönebikostnadernas andel.....	7
6.6	Andra prestationsbaserade kostnader än lönekostnader	8
6.7	Lokalkostnadernas ändamålsenlighet	9
6.8	Egenfinansieringsandel.....	10
6.9	Beaktande av vidare delegerat understöd i revisioner	11
6.9.1	Allmänt om vidare delegerat understöd.....	11
6.9.2	Åtgärder som ska vidtas	11
6.10	Iakttagande av villkoren för statsunderstödsbeslut.....	12
6.11	Iakttagande av lagstiftning och anvisningar om upphandling.....	12
7	Kontaktuppgifter.....	13

1 Bakgrund

Revisionsåtgärderna 2022 gäller användningen av statsunderstöd som beviljats 2021 och tidigare. I denna anvisning kallas dessa understöd allmänt för statsunderstöd.

Varje beviljat statsunderstöd specificeras i beslutet om statsunderstöd som också skickas till den part som sökt statsunderstöd.

För att uppfylla kraven på goda förvaltningsprinciper och säkerställa finansieringsmottagarens rättssäkerhet är det särskilt viktigt att övervakning av användningen av statsunderstödet baserar sig på ett så felfritt bakgrundsmaterial som möjligt. De omständigheter som framkommit i en revision av en revisor kan starta en process som kan leda till att en del av eller hela finansieringen återkrävs eller rentav till polisanmälan. För mottagaren av statsunderstöd kan en revision medföra vittgående konsekvenser. Det är mycket viktigt att revisorns rapport baserar sig på riktiga och tillräckliga uppgifter och att alla väsentliga omständigheter har kontrollerats. Revisionsobservationerna ska framställas exakt så att olika tolkningsmöjligheter undviks. Observationerna ska vara faktabaserade, och revisorn får inte göra egna tolkningar av observationerna.

Revisorn ska utföra revisionen professionellt och tillräckligt omsorgsfullt. Revisorns ansvar för arbetets kvalitet undanröjs eller lindras inte av att det är fråga om ett uppdrag med separat avtalade åtgärder och där verifiering inte garanteras eller av att revisorn inte lämnar ett separat revisionsutlåtande eller social- och hälsovårdsministeriet i egenskap av statsunderstödsmyndighet i sista hand avgör om den reviderade stödmottagaren har agerat korrekt eller inte.

Revisorn ska upprätta rapporten enligt den internationella standarden för relaterade tjänster ISRS 4400 (reviderad) ”*Uppdrag att genomföra separat överenskomna förfaranden rörande finansiell information*”. Syftet med separat avtalade uppdrag är att revisorn vidtar de åtgärder av revisionskaraktär om vilka revisorn och uppdragsgivaren avtalat samt rapporterar sina faktiska observationer av åtgärderna. I sin rapportering kommer revisorn inte med utlåtanden eller verifierings slutsatser. I uppdrag enligt standarden för relaterade tjänster ISRS 4400 förväntas revisorn iakttä god revisions sed enligt 22 § i revisionslagen, den internationella kvalitetshandlingsstandard ISQC 1 ”*Kvalitetskontroll i revisionssamfund som reviderar bokslut och utför allmänna kontroller samt andra uppdrag avseende verifiering och relaterade tjänster*” och IESBA:s etiska regler för professionella revisorer. IESBA:s etiska regler förutsätter att revisorn utför uppdrag bland annat kompetent och omsorgsfullt.

2 Tillämpningsområde

Om beslutet om statsunderstöd förutsätter det (ofta till exempel om minst 200 000 euro av understödet har använts till ett statsunderstödsobjekt), ska mottagaren av statsunderstöd lämna en revisorsrapport om användningen av stödet. Frågorna i rapporten ska gås igenom separat för varje statsunderstödsobjekt. Om mottagaren av statsunderstöd har flera statsunderstödsobjekt vars användningstid löper ut samtidigt kan de enligt revisorns övervägande behandlas i en rapport, eller alternativt kan en separat rapport upprättas om respektive objekt. Revisorsrapporter kan endast upprättas av auktoriserade GR-, CGR-, OFGR-revisorer eller revisionssamfund. Rapporter kan inte upprättas av verksamhetsgranskare.

3 Oberoende och god revisions sed

SHM förutsätter att revisorer som reviderar statsunderstöd är oberoende av revisionsobjektet. Revision av mottagaren av statsunderstöd äventyrar inte revisorns oberoende av revisionsobjektet.

Revisorn ska i sitt arbete också iaktta god revisionslag (Revisionslag 1141/2015, nedan RevL 22 §) och de yrkesetiska principerna. Enligt revisionslagen (20 §) utgörs de yrkesetiska principerna av yrkeskunskap, integritet, objektivitet och omsorgsfullhet som beaktar det allmänna intresset. Även IESBA:s etiska regler, som revisorer ska iaktta, ställer yrkesetiska normer.

4 Revisionsmaterial

Mottagaren ska lämna allt material som behövs för revisionen till revisorn. Revisionsmaterial som saknas ska i regel nämnas i revisorsrapporten.

Exempel på revisionsmaterial:

- Beslut och ansökan om statsunderstöd
- Statsunderstödsobjektets resultaträkning och utdrag ur huvudboken
- Statsunderstödsobjektets verifikatmaterial
- Statsunderstödsobjektets lönebokföring inklusive arbetsavtal och uppföljning av arbetstid
- Statsunderstödsomtagarens utredningar av användningen av statsunderstöd
- Statsunderstödsobjektets upphandlingsdokument (lagen om offentlig upphandling och koncession 1397/2016)
- Bokslut, verksamhetsberättelse och noter till balansräkningen
- Avtal relaterade till statsunderstödsverksamhet

Revisionen ska utföras på det mest effektiva och ändamålsenliga sättet. Revisionen får inte orsaka statsunderstödsomtagarens normala verksamhet oskäligen störningar. I oklara situationer eller om mottagaren av statsunderstöd vägrar att utlämna material för revision ska revisorn kontakta social- och hälsovårdsministeriet (valtiovavustukset.stm@gov.fi) för att utreda ärendet.

Försvårande eller förhindrande av revision kan leda till att utbetalningen av statsunderstöd avbryts enligt 19 § i statsunderstödslagen (688/2001) eller till återkrav av statsunderstöd enligt 21 § eller 22 § i statsunderstödslagen.

5 Utförande och rapportering av revision

Det finns inga preciserande bestämmelser om de formella kraven på revisorsrapporten i lagstiftningen. Enligt 1:1.1 § 2 punkten i revisionslagen tillämpas revisionslagen dock på uppdrag i vilka revisorn ger ett skriftligt utlåtande till en myndighet. Dessutom iakttas den ovan nämnda internationella standarden för relaterade tjänster ISRS 4400.

Social- och hälsovårdsministeriet har publicerat en mall för revisorsrapporter som utarbetats tillsammans med Finlands Revisorer rf.

Rapporteringsmallen finns på social- och hälsovårdsministeriets webbplats på https://stm.fi/valtiovavustukset_lomakkeet. Revisorn ska anteckna sina observationer i varje punkt som ska rapporteras. Om revisorn har särskilda observationer som gäller en viss punkt ska även detta antecknas. Den färdiga rapporten får inte innehålla punkter som inte har fyllts i.

6 Revisorsrapport om användning av statsunderstöd

6.1 Budgetjämförelse

Punkten hjälper statsunderstödsmyndigheten att bedöma projektets/verksamhetens kvalitet och omfattning. I den övergripande prövningen av beviljande av statsunderstöd kan en förutsättning ha varit att projektets omfattning inte får överstiga en viss gräns. Även om ingen gräns har fastställts ska mottagaren av statsunderstöd redan i ansökan om statsunderstöd ange detaljerad information om syftet med statsunderstödet. Den information som mottagaren lämnar ska ge en rättvisande och tillräcklig bild av projektet och verksamheten som är föremål för understödet och av dess nödvändighet. Utifrån budgetjämförelsen bedöms genomförandet av projektet enligt projektplanen.

Rapporterar betydande avvikelser i realiserade kostnader enligt kostnadsslag i förhållande till projektets/verksamhetens budget. En avvikelse är betydande om skillnaden mellan resultatet och budgeten är över 50 procent åt någondera hållet.

Exempel: om materialkostnaderna enligt budgeten är 10 000 euro men utfallet över 15 000 euro gäller det att utreda vad överskridandet av budgeten berott på. Den primära utredningsmetoden är intervjuer med de ansvariga personerna.

6.2 Projekt- och verksamhetsspecifik bokföring

Enligt denna punkt ska statsunderstödmottagarens bokföring ordnas så att användningen av statsunderstöd tillförlitligt och transparent kan följas upp med hjälp av bokföringen. I praktiken innebär detta att ett eget kostnadsställe ska bildas för varje projekt eller verksamhet som beviljas understöd, och på det bokförs endast intäkter och kostnader för projektet eller verksamheten. Beslutet om statsunderstöd kan också förutsätta att bokföringens konton och överföringsförklaringar ska namnges omsorgsfullt så att de är tillräckligt informativa med tanke på utlämnande av uppgifter om användningen av stödet.

Revisorn ska beskriva hur bokföringen av projektet/verksamheten som beviljats statsunderstöd har ordnats och i synnerhet beskriva omständigheter relaterade till ordnandet av bokföringen och dess tillförlitlighet samt spårbarhetskedjans fullständighet.

Exempel på rapportering:

Stödmottagaren har bildat ett separat kostnadsställe för bokföringen av projektet/verksamheten som beviljats stöd. Intäkterna och kostnaderna i resultaträkningarna per kostnadsställe kan härledas ur huvudböckerna.

6.3 Intäkterna och kostnaderna i årsredovisningen ska motsvara bokföringen

Användningen av understöd övervakas av utbetalningskontrollen av statsunderstöd och slutligen på basis av stödmottagarens utredning av statsunderstöd. En separat utredning av statsunderstöd ska göras av varje projekt/verksamhet med statsunderstöd. Grunden för de understödda kostnadernas godtagbarhet och tillräcklighet utgörs av stödmottagarens projekt-/verksamhetsspecifika bokföring. Det är viktigt att ange korrekta uppgifter baserade på den på statsunderstödsutredningsblanketterna för att säkerställa att uppgifterna är riktiga och tillräckliga.

Revisorn ska jämföra de rapporterade siffrorna i statsunderstödsutredningen med stödmottagarens verksamhets- och projektspecifika bokföring samt rapportera observationer av avstämningen.

Dessutom **ska revisorn genom intervjuer med stödmottagaren** utreda vilka andra intäkter projekten/verksamheterna har genererat och om dessa intäkter har redovisats för statsunderstödsobjektet så att de minskar de godtagbara kostnader som täcks med statsunderstöd (nettoprincipen). Typiska intäkter av verksamhet eller projekt är kundavgifter och olika slags deltagaravgifter samt offentliga och andra bidrag.

Exempel på rapportering:

Intäkterna och kostnaderna i statsunderstödsutredningen baserar sig på bokförda intäkter och kostnader.

Enligt stödmottagarens ekonomichef har intäkterna av projektet/verksamheten som beviljats statsunderstöd främst redovisats för understödsobjektet för att minska de godtagbara kostnader som täcks med statsunderstöd. Intäkterna av deltagaravgifter för utbildning som ordnats med statsunderstöd har dock redovisats på ett kostnadsställe för allmän verksamhet.

6.4 Organisering av arbetstidsuppföljning

Stödberättigande kostnader är sådana skäliga kostnader som är nödvändiga för att genomföra ett projekt och som nämns i statsunderstödsbeslutet, och de omfattar i allmänhet projektets personalkostnader.

Stödmottagarens personal arbetar ofta även i andra uppgifter än enbart för projektet/verksamheten som beviljats statsunderstöd, och då ska de realiserade kostnaderna för de olika objekten gå att utreda på ett tillförlitligt sätt. Organiseringen av arbetstidsuppföljning har också en stor inverkan på uppföljningen av den understödda verksamhetens konkurrensekvenser. Relevant användning av statsunderstöd inbegriper att personkostnader och arbetsinsatser som täcks med statsunderstöd inte omotiverat allokeras till tjänster på marknadsvillkor eller andra uppgifter som inte anknyter till projektet eller verksamheten som beviljats stöd. Med uppföljning av arbetstid avses således något annat än uppföljning av arbetstid enligt arbetstidslagen.

Revisorn ska först utreda om det granskade statsunderstödsobjektet innehåller så kallade delade personresurser eller om de personer som avlönas med statsunderstöd endast arbetar för statsunderstödsobjektet. Med delad personresurs avses en person som arbetar för flera projekt eller verksamheter eller som utöver arbetsuppgifter för projekt/verksamhet som beviljats statsunderstöd utför andra uppgifter för stödmottagaren. Sådana uppgifter kan till exempel vara uppgifter som finansieras av andra parter eller arbetsprestationer relaterade till näringsverksamhet.

Av revisorns rapport ska det vara möjligt att dra slutsatser om huruvida stödmottagarens arbetstidsuppföljning har organiserats så att fördelningen av personers arbete för olika verksamheter tillförlitligt kan verifieras. När det gäller delade personresurser ska revisorn beskriva hur arbetstidsuppföljningen har organiserats och i synnerhet omständigheter relaterade till organiseringen av arbetstidsuppföljningen och dess tillförlitlighet. Revisorn ska åtminstone beskriva följande omständigheter:

- På vilket system baserar sig hanteringen av arbetstid (Excel/något annat program)?

- Hur exakt har arbetstiden följts upp?
- Hur har uppgifterna om arbetstidsuppföljning sparats?
- Hur har rapporterna om arbetstidsuppföljning godkänts?
- Hur har personalkostnaderna enligt rapporten om arbetstidsuppföljning avstämts mot personalkostnaderna enligt bokföringen och hur har justeringarna enligt den realiserade arbetstiden redovisats mellan kostnadsställena?
- Hur har anställdas semesterpenningar, semesterlöner, sjukfrånvaron och eventuell avlönad ledighet etc. beaktats? (I understödsbeslutet kan det finnas anvisningar relaterade till detta, till exempel i punkten "Organisering av arbetstidsuppföljning").

Om personer som avlönats med statsunderstöd endast har arbetat för statsunderstödsobjekt krävs inte arbetstidsuppföljning. Då kan revisorn konstatera följande i rapporten:

Den understödda verksamheten har inte involverat delade personresurser under rapporteringsperioden.

Exempel på arbetstidsuppföljning per kostnadsställe:

Datum	Statsunderstödsprojekt	ESF-projekt	Övrigt arbete	Totalt
1 jan.	2		5,5	7,5
2 jan.	1	6,5		7,5
3 jan.		7,5		7,5
4 jan.	6		1,5	7,5
5 jan.		7,5		7,5
8 jan.		2	5,5	7,5
9 jan.	3	2	2,5	7,5
10 jan.	2	5,5		7,5
11 jan.	2,5		5	7,5
12 jan.	2		5,5	7,5
15 jan.	4		3,5	7,5
16 jan.		7,5		7,5
17 jan.	7,5			7,5
18 jan.			7,5	7,5
19 jan.	7,5			7,5
22 jan.	1	2,5	4	7,5
23 jan.			7,5	7,5
24 jan.			7,5	7,5
25 jan.	7,5			7,5
26 jan.		6	1,5	7,5
29 jan.		2	5,5	7,5
30 jan.	4	3,5		7,5
Sammanlagt	50	52,5	62,5	165
% av arbetstiden	30,3 %	31,8 %	37,9 %	100,0 %

Exempel på rapportering:

Personer som arbetar för flera understödda projekt/verksamheter eller som utöver för det understödda objektet utför andra uppgifter för stödmottagaren har följt upp arbetstiden per timme och kostnadsställe i Excel/arbetstidsuppföljningsprogrammet XX.

I uppföljningen av arbetstiden har antalet timmar för olika uppgifter per dag registrerats. Uppföljningen av arbetstiden har månatligen godkänts av de anställdas närmaste chefer. De personalkostnader som redovisats på understödsobjektets kostnadsställe har dokumenterat avstämts i proportion till den realiserade arbetstiden. Arbetstidsuppföljningen har i bokföringssystemet fogats till de digitala löneverifikaten.

Exempel på rapportering:

En planerare som varit involverad i ett projekt med statsunderstöd har inte följt upp arbetstiden trots att planerarens personalkostnader även har allokerats till annan verksamhet. Enligt verksamhetsledaren baserar sig den realiserade arbetstiden för personer som arbetar för flera objekt på en förhandsuppskattning.

Exempel på rapportering:

Personer som arbetar för flera projekt/verksamheter har följt upp arbetstiden per timme och kostnadsställe med hjälp av arbetstidsuppföljningsprogrammet kellokortti.fi.

6.5 Lönernas motsvarighet med arbetsavtal och pensions- och lönebikostnadernas andel

Personalkostnadernas andel i statsunderstödda projekt/verksamheter är ofta stor. Därför ska deras riktighet också kontrolleras utifrån arbetsavtal eller annan dokumentation, om det skett förändringar utan uppdatering av arbetsavtal.

Revisorn ska jämföra de bokförda månads- eller timlönerna med arbetsavtal eller motsvarande dokument för att säkerställa att minst 15 procent av de löner som redovisas för understödsobjektet har betalats enligt gällande löneuppgifter och realiserad arbetstid.

Med gällande löneuppgifter avses lön enligt gällande arbetsavtal eller lön som behörigt godkänts och dokumenterats (till exempel enligt ekonomi- eller ledningsstadgan), om lönen ändrats efter upprättandet av arbetsavtalet. **Om delade personresurser redovisats för ett statsundersobjekt ska revisorn i revisionssamplet välja åtminstone en sådan anställd.**

I revisorsrapporten ska revisorn tydligt verifiera följande:

- Har statsunderstödsobjektet involverat delade personresurser? Om detta är fallet ska det konstateras att en sådan resurs valts till revisionssamplet.
- Stämmer lönekostnaderna för den delade personresurs som redovisas för statsunderstödsobjektet överens med andelen av personens gällande totala lön enligt arbetstidsuppföljningen?

Om lönekostnaderna för en delad personresurs har allokerats på ett annat sätt än enligt arbetstidsuppföljningen per kostnadsställe ska detta sätt beskrivas i revisorsrapporten.

Revisorn ska beräkna och rapportera pensionskostnadernas andel av de bokförda lönerna för projekt/verksamhet som beviljats statsunderstöd. Revisorn ska också genom intervjuer utreda om frivilliga tilläggspensionskostnader redovisats för statsunderstödsobjektet.

Revisorn ska beräkna de övriga lönebikostnadernas andel av de bokförda lönerna och rapportera denna andel. Med övriga lönebikostnader avses arbetslöshetsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings-, grupplivförsäkrings- och socialskyddsavgifter.

Om inga personalkostnader har redovisats för statsunderstödsobjektet ska revisorn endast rapportera att inga personalkostnader redovisats.

Exempel på rapportering:

Minst 15 procent av lönekostnaderna för det statsunderstödda projektet granskades genom att jämföra de bokförda lönekostnaderna med de gällande löneuppgifterna. De granskade lönerna stämde överens med de gällande löneuppgifterna. De redovisade lönekostnader som valts till revisionen från bokföringen av personresurser baserade sig på antalet utförda arbetstimmar för projektet enligt arbetstidsuppföljningen.

Andelen pensionskostnader som redovisats för statsunderstödsprojektet var 19 procent av de bokförda lönerna.

Andelen övriga lönebikostnader som redovisats för statsunderstödsprojektet var 5 procent av de bokförda lönerna.

Exempel på rapportering:

Minst 15 procent av lönekostnaderna för det statsunderstödda projektet granskades genom att jämföra de bokförda lönekostnaderna med de gällande löneuppgifterna. Med undantag för lönen till en koordinator stämde de granskade lönerna överens med de gällande löneuppgifterna. Enligt bokföringen är koordinators månadslön 100 euro större än de gällande dokumenterade löneuppgifterna. De redovisade lönekostnader som valts till revisionen från bokföringen av personresurser baserade sig på antalet utförda arbetstimmar för projektet enligt arbetstidsuppföljningen.

Andelen pensionskostnader som redovisats för statsunderstödsprojektet var 21 procent av de bokförda lönerna.

Andelen övriga lönebikostnader som redovisats för statsunderstödsprojektet var 5 procent av de bokförda lönerna.

6.6 Andra prestationsbaserade kostnader än lönekostnader

Revisorn ska granska minst 15 procent av andra bokförda kostnader än löner och lokalkostnader för projektet/verksamheten som beviljats statsunderstöd (beräknat utifrån de totala kostnaderna). Åtminstone en del av revisionssamplet ska bestå av verifierat från början och slutet av räkenskapsperioden. I valet av samplet ska revisorn dessutom vikta de största kostnaderna i euro. Vidare ska revisorn se till att samplet hänför sig jämnt till hela understödsperioden om möjligt. Följande punkter ska granska i de valda kostnadsverifikaten:

- Har kostnaderna uppstått under användningstiden enligt beslutet om statsunderstöd
- Har kostnaderna godkänts enligt anvisningarna för stödmottagaren (till exempel ekonomistadgan).

Att kostnaderna uppstått under understödets användningstid säkerställs i praktiken genom att kontrollera att kostnaderna bokförts prestationsbaserat för rätt räkenskapsperiod.

Om mottagaren av statsunderstöd inte har en ekonomistadga och om skriftligt avtal om godkännande av fakturor inte har ingåtts ska revisorn beskriva hur fakturor i praktiken godkänts och hur de kostnadsverifikat som valts för granskning har godkänts.

Dessutom ska revisorn kontrollera att sådana kostnader som enligt understödsbeslutet inte är godtagbara inte har upptagits som kostnader för projektet/verksamheten som beviljats statsunderstöd. **Det räcker med att dessa poster kontrolleras med ett sampel på ovan beskrivet sätt, genom att intervjua stödmottagaren och granska understödsobjektens kontospecifika resultaträkningar.**

Exempel på rapportering:

Minst 15 procent av andra kostnader än löne- och lokalkostnader granskades (av det totala beloppet av ovan nämnda kostnader). De granskade verifikaten hade bokförts prestationsbaserat för användningstiden enligt beslutet om statsunderstöd, och de hade sakgranskats och godkänts enligt stödmottagarens ekonomistadga.

Vid granskningen av den kontospecifika resultaträkningen uppdagades att inga förbjudna kostnader enligt beslutet om statsunderstöd skulle ha redovisats. Även intervjun med stödmottagarens ekonomichef stöder ovan nämnda observation.

Exempel på rapportering:

Minst 15 procent av andra kostnader än löne- och lokalkostnader granskades (av det totala beloppet av ovan nämnda kostnader). De granskade verifikaten hade bokförts prestationsbaserat för användningstiden enligt beslutet om statsunderstöd, och de hade sakgranskats och godkänts enligt stödmottagarens ekonomistadga.

Vid granskningen av den kontospecifika resultaträkningen uppdagades att följande förbjudna kostnader enligt beslutet om statsunderstöd har redovisats för statsunderstödsobjektet:

- eventuell förteckning över fakturor och kostnader som inte är stödberättigande.

6.7 Lokalkostnadernas ändamålsenlighet

När det gäller lokalkostnader ska revisorn utreda att de lokalkostnader som redovisas för projektet/verksamheten som beviljats statsunderstöd är förenliga med stödbeslutet och korrekt allokerade.

Om verksamheten eller projektet som beviljats understöd genomförs i lokaler som ägs av projektaktörerna eller deras parallellorganisation godkänns som lokalkostnader endast skötselvederlag för lokalerna eller drifts- och underhållskostnader för lokalerna såvida de inte redan ingår i skötselvederlaget. Reparationskostnader och finansieringsvederlag eller kalkylmässiga hyror får inte täckas med understöd. Revisorn ska kontrollera att de lokalkostnader som redovisas för understödsobjekt inte innehåller ovan nämnda reparationskostnader eller finansieringsvederlag.

Dessutom ska allokeringssgrunderna för lokalkostnader och iakttagandet av dem utredas. Godtagbara allokeringssgrunder för fördelning av lokalkostnader är till exempel understödsobjektets personalstyrka, använda kvadratmeter eller användningstid om olika slags verksamhet bedrivs i lokalerna.

Revisorn ska också utreda om alla lokalkostnader har täckts med ifrågavarande statsunderstöd eller om kostnader har fördelats mellan olika verksamheter och kostnadsställen. Då ska också de tillämpade allokeringssgrunderna och deras relevans utredas.

När det gäller hyrda lokaler ska revisorn utreda de tillämpade allokeringssgrunderna och iakttagandet av dem samt kontrollera att de hyreskostnader som redovisas för understödsobjekt baserar sig på hyresavtal.

Exempel på rapportering:

Verksamheten bedrivs i lokaler som ägs av stödmottagaren. Enligt ekonomichefen har endast skötselvederlag samt sedvanliga drifts- och underhållskostnader täckts med understödet. Verksamhetskostnaderna har fördelats mellan understödsobjekten enligt använda kvadratmeter. Enligt ekonomichefen innehåller lokalkostnaderna inte reparationskostnader eller finansieringsvederlag.

Exempel på rapportering:

Verksamheten bedrivs i hyrda lokaler. De realiserade hyreskostnaderna överensstämmer med gällande hyresavtal. Hyreskostnaderna har fördelats mellan understödsobjekten på basis av använda kvadratmeter.

6.8 Egenfinansieringsandel

Statsunderstödet får inte täcka de totala kostnaderna för projekt eller verksamhet med statsunderstöd, såvida inget annat föranleds av nödvändiga och motiverade orsaker med tanke på uppnåendet av målen för beviljandet av statsunderstöd. Eventuellt statsunderstöd till fullt belopp eller procentuellt understöd av de totala kostnaderna anges i beslutet om statsunderstöd. Av beslutet om statsunderstöd framgår också på vilket sätt stödmottagarens egenfinansieringsandel kan täckas.

Vid beräkningen av egenfinansieringsandelen jämförs beloppet av statsunderstöd med alla godtagbara kostnader som kan täckas med statsunderstöd. Jämförelseobjektet är således inte kostnaderna vid en viss tidpunkt utan i allmänhet kostnaderna för hela den understödda verksamhetsperioden, i allmänhet budgetåret eller hela projekttiden. De totala kostnaderna omfattar utöver bruttoutgifter även motiverade kalkylmässiga kostnader för projektet eller verksamheten enligt bokföringslagstiftningen. De kostnader som mottagaren av statsunderstöd ansvarar för kan tidsmässigt uppkomma i början eller slutet av projektet enligt stödmottagarens övervägande.

Revisorn ska säkerställa att stödmottagaren har förbundit sig till projektet eller verksamheten med statsunderstöd genom en tillräckligt stor egenfinansieringsandel.

Den egenfinansieringsandel som beslutet om statsunderstöd förutsätter kan utöver av fritt eget kapital bestå av annat offentligt stöd. Det totala beloppet av beviljat statsunderstöd och övrigt offentligt stöd kan således täcka de totala kostnaderna för projektet/verksamheten. Statsunderstöd kan till exempel ha beviljats för ett projekt där en annan del av den totala finansieringen består av offentligt stöd ur en kommuns medel.

Revisorn ska beskriva hur egenfinansieringsandelen har täckts (till exempel kontant, som arbetsinsats, på en kalkylmässig grund eller på annat sätt) och med hurdan finansiering den eventuella egenfinansieringsandelen har täckts (till exempel med stödmottagarens fria egna kapital, annat offentligt stöd etc.)

6.9 Beaktande av vidare delegerat understöd i revisioner

6.9.1 Allmänt om vidare delegerat understöd

Enligt 7.3 § i statsunderstödslagen kan statsunderstöd beviljas mottagaren för dennes egen verksamhet eller eget projekt eller för att användas för att understöda en verksamhet eller ett projekt som genomförs av någon annan än understödstagaren och som fyller ändamålet enligt statsunderstödsbeslutet (vidare delegerat understöd).

Skyldigheten att vidaredelegera statsunderstöd anges i statsunderstödsbeslutet. Om skyldigheten inte nämns i beslutet räcker det med att konstatera detta i revisorsrapporten.

Revisorn för statsunderstödet ursprungliga mottagare, dvs. projektförvaltare, ansvarar också för revisionen och rapporteringen av vidaredelegerade understöd. Partiella genomförare kan enligt sitt övervägande låta sin revisor sköta rapporteringen och förmedla den till projektförvaltaren. Om projektförvaltarens revisor även reviderar partiella genomförare ska användare av vidare delegerat statsunderstöd lämna de uppgifter som behövs för revisionen till revisorn.

Projektförvaltaren ska ingå avtal med partiella genomförare om användningen av statsunderstöd samt om övervakningen av och villkoren för användningen. Social- och hälsovårdsministeriet har tagit fram en avtalsmall, som i allmänhet skickas till projektförvaltaren med statsunderstödsbeslutet.

6.9.2 Åtgärder som ska vidtas

Revisorn ska vidta åtminstone följande åtgärder i fråga om vidare delegerat understöd:

- 1) Revisorn ska utreda och rapportera om stödmottagaren dvs. projektförvaltaren och användarna av understödet dvs. de partiella genomförarna har ingått avtal om användningen av delegerat understöd enligt 7.3 § i statsunderstödslagen.
- 2) Revisorn ska utreda och rapportera hur stödmottagaren har säkerställt att de ovan nämnda avtalsvillkoren enligt statsunderstödslagen iakttas. Sådana villkor utgörs av till exempel omständigheter enligt social- och hälsovårdsministeriets avtalsmall, såsom:
  - Projektaktörerna ska ordna sin bokföring enligt bokföringslagen och så att användningen av understöd tillförlitligt kan följas upp med hjälp av bokföringen.
  - Användare av understöd ska lämna en utredning av användningen av understödet till stödmottagaren.
  - De kostnader som partiella genomförare redovisar ska ha uppstått under användningstiden för understödet, och kostnaderna ska ha godkänts enligt gällande anvisningar (till exempel partiella genomförarens ekonomistadga).
- 3) Revisorn ska för varje användare av statsunderstöd avstämma beloppet av vidare delegerat statsunderstöd mot nettokostnaderna enligt understödsanvändarens resultaträkning per kostnadsställe.

Obs! Det kan finnas fordringar eller skulder mellan stödmottagaren och stöd användaren om det delegerade understödet inte motsvarar nettokostnaderna för verksamheten eller projektet.

Exempel:

Om vidare delegerat statsunderstöd inte motsvarar det använda statsunderstödet (nettokostnader) och om det inte finns ömsesidiga fordringar/skulder mellan stödmottagaren och stöd användaren ska revisorn beskriva uppkomsten av skillnaden till exempel på följande sätt: "Mottagaren av statsunderstöd har delegerat 20 000 euro av understödet till den partiella genomföraren X. De projektrelaterade nettokostnaderna för X är 19 000 euro. Användaren av statsunderstöd har inte redovisat skillnaden (1 000 euro) som skuld till projektförvaltaren. Stödmottagaren, dvs. projektförvaltaren har i sin tur redovisat hela det delegerade understödet som kostnad utan att redovisa 1 000 euro av det som fordran mot vilken inga kostnader orsakats."

6.10 Iakttagande av villkoren för statsunderstödsbeslut

Revisorn ska ta del av statsunderstödsbeslutet och dess eventuella villkor och avgränsningar. Villkoren och avgränsningarna i statsunderstödsbeslut kan påverka revisionen och rapporteringen.

Understödsbeslutet kan till exempel innehålla en avgränsning enligt vilken stödmottagaren inte får allokera vissa kostnader till statsunderstödet, eftersom stödmottagaren får annat, delvis överlappande stöd för dem.

6.11 Iakttagande av lagstiftning och anvisningar om upphandling

Upphandling inom ramen för statsunderstödda projekt/verksamheter för vilka stödet är över hälften upphandlingens värde ska konkurrensutsättas enligt upphandlingslagen (Lag om offentlig upphandling och koncession 1397/2016).

Även om upphandlingen inte hör till tillämpningsområdet för upphandlingslagen ska alla upphandlingar för den understödda verksamheten som är större än ringa (upphandlingens värde minst 20 000 euro + moms) genomföras genom att begära anbud av fler än en varu- eller tjänsteleverantör. Om upphandlingen till exempel på grund av dess karaktär måste utföras utan anbudsjämförelser förutsätts att det valda förfarandet motiveras.

Revisorn ska utreda om projektet/verksamheten som beviljats statsunderstöd har iakttagit lagstiftningen om offentlig upphandling och villkoren för småskalig upphandling enligt understödsbeslutet.

I detta syfte **ska revisorn**

- **intervjua** stödmottagarens ledning för att utreda om understödsobjekten under räkenskapsperioden upphandlat varor, tjänster eller byggtreprenader som överstiger tröskelvärdena enligt upphandlingslagen.
- **utreda** utifrån utredningen av statsunderstöd om stödmottagaren redovisat upphandling av varor, tjänster eller byggtreprenader på över 60 000 euro (moms 0 %) av samma leverantör under räkenskapsperioden.
- **utreda** utifrån de upphandlingar som framkommit på basis av ovan nämnda åtgärder om följande **handlingar finns**: upphandlingsannons i en digital kanal för offentlig upphandling (www.hankintailmoitukset.fi), anbudsförfrågan, upphandlingsbeslut och upphandlingskontrakt.

Dessutom ska revisorn beskriva de grunder som stödmottagaren åberopar i situationer där upphandlingar på över 60 000 euro under räkenskapsperioden inte har konkurrensutsatts enligt upphandlingslagen.

Exempel på rapportering:

Enligt stödmottagarens ledning (namn, ställning) har projektet inte upphandlat varor eller tjänster under räkenskapsperioden som överstigit tröskelvärdena enligt upphandlingslagen. På blanketten för utredning av statsunderstöd har stödmottagaren inte angett upphandlingar av varor eller tjänster på över 60 000 euro.

Exempel på rapportering:

Stödmottagarens upphandlingar har granskats med iakttagande av upphandlingslagstiftningen.

7 Kontaktuppgifter

I frågor som kräver tolkning eller i andra oklara situationer ska den som ansvarar för revisorsrapporten om ett statsunderstött objekt kontakta den tjänsteman på social- och hälsovårdsministeriet som nämns i understödsbeslutet.

Frågor kan också skickas till valtiovavustukset.stm@gov.fi